

Aan de leden van de commissie Bestuur

Ons kenmerk 20200789094
Datum 27 augustus 2020
Afdeling Veiligheid en Handhaving
Contact E.M. Gloudemans
Telefoon 023-5115252
E-mail egloudemans@haarlem.nl
Bijlage(n) 1

Onderwerp: Uitbreiding uitrusting ten behoeve van veiligheid boa's openbare ruimte

Geachte leden van de commissie Bestuur,

De veiligheid van onze handhavers in de openbare ruimte (boa's) staat onder druk. Het aantal incidenten waarbij ze te maken krijgen met fysieke dan wel verbale agressie, neemt toe. In dit kader lopen er initiatieven om de veiligheid van onze boa's te verbeteren door middel van uitbreiding van de uitrusting. Op 11 juni jl. heb ik hierover met uw commissie gesproken. Met deze brief informeer ik u over de laatste ontwikkelingen.

Bodycams

Op 11 juni jl. is in uw commissie gesproken over bodycams voor onze handhavers in de openbare ruimte ten behoeve van hun veiligheid. Het doel is het vergroten van hun veiligheid. Op dit moment wordt de invoering voorbereid. Alle benodigde juridische en praktische documenten worden opgesteld: werkinstructies, een protocol voor de omgang met de opnames en een Data Protection Impact Assessment (DPIA). Ook wordt de technische *back-office* voor het veilig opslaan en beheren van de opnames ingericht. Alle handhavers krijgen half september 2020 een training, om daarna vanaf 1 oktober 2020 de bodycams echt in gebruik te kunnen nemen. Het project bodycams kan in 2020 bekostigd uit het materiële budget van handhaving. Deze mogelijkheid is ontstaan doordat diverse BOA-opleidingen vanwege de coronacrisis gedeeltelijk zijn vervallen.

Na drie maanden zal een evaluatie worden uitgevoerd waaruit naar voren komt of de bodycams een positief effect hebben op de veiligheid en het veiligheidsgevoel van de handhavers. Uw commissie zal worden geïnformeerd over de uitkomsten van de evaluatie.

Aanvraag deelname pilot korte wapenstok

Door uw commissie is daarnaast op 11 juni jl. gesproken over de korte wapenstok voor boa's. Op 15 juli jl. heb ik een brief ontvangen van de minister van Justitie en Veiligheid (zie bijlage) waarin gemeenten de mogelijkheid wordt geboden om een aanvraag te doen voor deelname aan de pilot korte wapenstok. In deze brief worden de voorwaarden voor deelname geschetst. De gemeente Haarlem voldoet aan deze voorwaarden. Er zullen tien gemeenten voor deelname worden

geselecteerd, waarbij rekening wordt gehouden met landelijke spreiding en een evenredige verdeling over grootstedelijk, stedelijk en landelijk gebied. De pilot gaat in het najaar van 2020 van start voor de periode van een jaar.

Ten behoeve van de veiligheid van onze handhavers openbare ruimte (domein 1 BOA's) ben ik voornemens een aanvraag voor deelname aan de pilot korte wapenstok van het ministerie in te dienen. Het indienen van een aanvraag is mogelijk tot 15 september 2020. Omwille van de tijd wordt de aanvraag momenteel inhoudelijk voorbereid. Ik ga graag binnenkort met uw commissie in gesprek over het al dan niet deelnemen aan de pilot.

Ik hoop u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben.

Vriendelijke groeten,

drs. J. Wienen
de burgemeester van Haarlem

Bijlage: Brief Minister van Justitie en Veiligheid (d.d. 15 juli 2020), "Pilot korte wapenstok voor boa's werkzaam in de openbare ruimte (domein I)".

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

Aan de burgemeesters van de gemeenten met boa's werkzaam in de openbare ruimte (domein I)

I.a.a. de (direct) toezichthouder en VNG

Datum 15 juli 2020
Onderwerp Pilot korte wapenstok voor boa's werkzaam in de openbare ruimte (domein I)

**Directoraat-Generaal
Politie en
Veiligheidsregio's**
Portefeuille Politieel Beleid
en Taakuitvoering/ PBO

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Contactpersoon
Madiha Malik
Coördinerend
beleidsadviseur

T 06 5015 72 82
E m.malik@minjenv.nl

Ons kenmerk
2967734

*Bij beantwoording de datum
en ons kenmerk vermelden.
Wilt u slechts één zaak in
uw brief behandelen.*

In reactie op het maatschappelijk en politiek debat over de veiligheid van boa's bij hun taakuitoefening en het vraagstuk over de bewapening van boa's in de openbare ruimte, is in de Kamerbrief van 5 juni jl.¹ aangekondigd dat zal worden gestart met een pilot waarin boa's² in de openbare ruimte voor een afgebakende periode de beschikking krijgen over de korte wapenstok. Het verzoek tot deelname aan de pilot wordt gedaan door de gemeente, met instemming van de lokale driehoek. In deze brief worden de voorwaarden geschetst voor de pilot. Deze brief is aan u geadresseerd, omdat in uw gemeente boa's in de openbare ruimte werkzaam zijn.

(nieuw) AMvB bewapening en uitrusting boa / Pilots/ (huidige) Beleidsregels boa
Zoals in de Kamerbrief van 5 juni jl. aangegeven wordt thans gewerkt aan een algemene maatregel van bestuur (AMvB) over de bewapening en uitrusting van boa's, waarin een aantal zaken zal worden gewijzigd dan wel verduidelijkt voor boa's. Vooruitlopend op de AMvB zal in een aantal gemeenten worden gestart met een pilot, waarin het mogelijk wordt boa's in de openbare ruimte tijdelijk voor (de duur van) de pilot een korte wapenstok toe te kennen.

Gedurende de pilot zal op onderdelen alvast in de geest van de nieuw te ontwerpen AMvB worden gewerkt, zodat de opgedane ervaringen en evaluatie van de pilot als input kunnen dienen voor de AMvB. Het huidige beleid en bijbehorend kader, beschreven in de Beleidsregels boa, blijven van toepassing en op onderdelen zullen specifiek voor de (duur van de) pilot aangepaste voorwaarden worden toegepast, die o.a. betrekking hebben op opleiding, training en geweldgebruik, zoals nader beschreven in (de bijlage bij) deze brief.

Eén van de aangepaste voorwaarden voor de pilot betreft een andere invulling van het noodzaakcriterium, waardoor aan domein I boa's een korte wapenstok kan worden toegekend die daar anderszins, na de gebruikelijke toepassing van

¹ Tweede Kamer, 29628, nr. 958

https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/brieven_regering/detail?id=2020Z10267&did=2020D22267

² Boa's werkzaam in de openbare ruimte (domein I), die zijn ingehuurd kunnen niet meedoen met de pilot, zie BBO onder 6.2 "De ingehuurde boa heeft maximaal de beschikking over de politiebevoegdheden als bedoeld in artikel 7, eerste, derde en vierde lid, van de Politiewet 2012 en over handboeien".

het noodzaakcriterium, geen aanspraak op zouden kunnen maken. Meer concreet zal aan de toezichthouders worden gevraagd het criterium waarbij de verzoeker dient aan te tonen dat sprake is van een toename van het aantal geweldsincidenten, buiten beschouwing te laten in de beoordeling van de pilotaanvraag.³

In de bijlage treft u de aanvraagprocedure en voorwaarden aan voor de pilot. Deze brief en de bijlage gelden voor de pilot uitdrukkelijk als het aanvullende kader bij de bestaande Beleidsregels boa.

Verlenging reeds afgegeven toestemming korte wapenstok

Mede op advies van de politie en het OM, heb ik besloten de toestemming voor bestaande situaties waarin boa's in de openbare ruimte thans de beschikking hebben over een korte wapenstok, in beginsel te verlengen indien een gemeente met instemming van de lokale driehoek hierom verzoekt. Dit betreft dus de gemeenten die niet in aanmerking komen voor de pilot, omdat er reeds boa's werkzaam zijn die zijn toegerust met een korte wapenstok. Zoals gebruikelijk dient het verlengingsverzoek te worden ingediend voorafgaand aan het verstrijken van de toestemming. Wat betreft de termijn van de verlenging is het opportuun de verlenging van de reeds afgegeven toestemmingen synchroon te laten lopen met de duur van de pilot, namelijk voor de duur van één jaar. Zo kan bij de evaluatie van de pilot over hetzelfde tijdsbestek een goede vergelijking worden gemaakt van het gebruik van de wapenstok.

De Minister van Justitie en Veiligheid,

Ferd Grapperhaus

³ Zie Beleidsregels boa onder 3.2 (d) (criteria toekenning bevoegdheden):

"d. In welke frequentie en mate hebben zich in het verleden situaties voorgedaan waarbij bewapening wenselijk was geweest? Indien sprake is van een toename van het aantal gevallen dat de boa met geweld wordt geconfronteerd waarbij de aanwezigheid van enig geweldsmiddel wenselijk zou zijn geweest, kan een geweldsmiddel worden toegekend".

Bijlage: Aanvraagprocedure, voorwaarden en monitoring pilot

Aanvraagprocedure

Verzoek tot deelname aan de pilot:

- De gemeente die mee wenst te doen aan de pilot stelt, met instemming van de lokale driehoek en positief advies van de toezichthouders, een verzoek op dat voldoet aan het kader beschreven in de Beleidsregels boa (met uitzondering van de eis dat aangetoond moet worden dat sprake is van een toename van het aantal geweldsincidenten), waarin het criterium van mogelijke veiligheidsrisico's voor de boa bij de taakuitvoering gewogen en degelijk onderbouwd wordt.
- De verzoekende gemeente dient aan de hand van een veiligheidsplan risico's in relatie tot de taken en omstandigheden van boa's in kaart te brengen en erop toe te zien dat boa's niet worden ingezet op plaatsen, tijdstippen en in situaties met een voorzienbaar verhoogd veiligheidsrisico, zoals bij optreden tegen concentraties van grote groepen mensen en laat in de nacht in horeca gebieden.
- Daarbij zet de verzoekende gemeente de concrete afspraken over samenwerking tussen boa's en de politie uiteen in een handavingsarrangement. Hierin worden afspraken vastgelegd over eventuele gezamenlijke acties, toegang tot het politiebureau, gezamenlijke briefings, informatie-uitwisseling en het overbrengen van aangehouden verdachten.
- Voorts dient in het verzoek te worden opgenomen het gewenste aantal boa's voor de toerusting met de korte wapenstok en dient te worden beschreven wat de aard van de werkzaamheden is van deze boa's.
- Het verzoek tot deelname aan de pilot kan, zoals gebruikelijk, worden ingediend bij dienst Justis. Het verzoek moet digitaal (per E-mail) worden ingediend onder vermelding van "pilot korte wapenstok". Het E-mailadres dat hiervoor gebruikt dient te worden is: pilot.korte.wapenstok@justis.nl

Selectie:

- Een pilot is per definitie begrensd in tijd en omvang. De deadline voor het indienen van een verzoek tot deelname aan de pilot is gesteld op 15 september 2020. De pilot zal worden uitgevoerd voor de duur van één jaar vanaf de start van de pilot. Het is voorstelbaar dat de exacte startdatum van de pilot zal verschillen in de geselecteerde gemeenten, e.e.a. afhankelijk van de snelheid waarmee door de respectievelijke gemeenten kan worden voldaan aan de gestelde voorwaarden voor de pilot, zoals hierboven uiteengezet. De start van de pilot dient in ieder geval in het najaar 2020 plaats te vinden.
- Voor de uitvoering zal worden gekozen voor een landelijke spreiding van de pilot in tien gemeenten, met een evenredige verdeling over grootstedelijk, stedelijk en landelijk gebied waar boa's nog niet de beschikking hebben (gehad) over de korte wapenstok.
- De korte wapenstokken waarvan een gelimiteerd aantal (ca. 200 stuks) beschikbaar is en die in beheer is van de politie, zal door de politie beschikbaar worden gesteld en verdeeld over de tien door de selectiecommissie aangewezen gemeenten waar de pilot zal worden uitgevoerd. Uitgangspunt is dat boa's de korte wapenstokken na afloop van de pilot weer inleveren.

- Een selectiecommissie buigt zich over de afzonderlijke verzoeken, en doet daarbij een aanbeveling aan mij over de selectie van een beperkt aantal gemeenten voor uitvoering van de pilot. Uiteindelijk beslis ik na een marginale toets, door tussenkomst van de dienst Justis, over de toekenning van de korte wapenstok in het kader van de pilot.
- Van de gemeenten die zich hebben aangemeld voor de pilot, maar niet zijn geselecteerd als pilotgemeente, kan een aantal gemeenten worden gevraagd te participeren in het kader van de monitoring en evaluatie van de pilot. Zo kan worden vergeleken of, en zo ja in welke mate, de beschikking over de korte wapenstok invloed heeft op de veiligheid van boa's in de ene gemeente ten opzichte van de gemeenten waar boa's niet de beschikking hebben over de korte wapenstok.

Voorwaarden

Opleiding en training

- Wanneer een gemeente wordt aangewezen als pilotgemeente kan aldaar het proces van (aanvullende) opleiding en training met de korte wapenstok door de betreffende boa's worden gestart. Vanzelfsprekend geldt ook voor de pilot dat de boa's die onderdeel vormen van de pilot dienen te voldoen aan de vereiste opleiding en training. Hierbij geldt o.a. een minimaal opleidingsniveau MBO-3 (Handhaving, Toezicht en Veiligheid) met minimaal 1 jaar praktijkervaring.
- Voorts dient te zijn voldaan aan certificering conform RTGB-vereisten, certificering op parate kennis van de ambtsinstructie en bekendheid met de verantwoordingssystematiek in relatie tot registratie van geweldgebruik.
- Daarnaast dient de opleiding en training van de boa gericht te zijn op de beginselen van professionaliteit, bekwaamheid, proportionaliteit, subsidiariteit en de-escalerend optreden. Hiertoe is een praktijkgerichte bijscholing van boa's voor de pilot verplicht.
- De boa's die deelnemen aan de pilot dienen op bovengenoemde eisen te zijn geselecteerd en getoetst.
- Tot slot zal voorafgaand aan de start van de pilot, door de direct toezichthouder, geverifieerd worden of de boa die zal deelnemen aan de pilot voldoet aan voornoemde vereisten en aan het vereiste van betrouwbaarheid.

Geweldgebruik

- Bij het gebruik van een geweldsbevoegdheid, verdient de inzet van het minst zware middel de voorkeur. Daarnaast is het belangrijk boa's te voorzien van voldoende middelen in het kader van hun veiligheid. In het kader van de pilot gaat derhalve de voorkeur ernaar uit naast de korte wapenstok tevens (door de werkgever van boa's) een bodycam uit te reiken. Dit middel kan o.a. door de mogelijke preventieve werking ervan de veiligheid van de boa vergroten.
- Op 1 juli jl is een wijziging van de Ambtsinstructie voor de politie, de Koninklijke marechaussee en andere opsporingsambtenaren van kracht geworden. Hierin zijn nieuwe eisen ten aanzien van registratie (zie daarvoor ook het besluit geweldsregistratie) en beoordeling van geweld van kracht geworden. Deze gelden ook voor boa's in uw gemeente. Wanneer uw boa's in het kader van deze pilot worden uitgerust met een korte wapenstok verdient het de aanbeveling om afspraken te maken met

de politie over de contacten met de hulpofficieren van justitie die de geweldsregistratie en beoordeling moeten verzorgen.

Monitoring pilots

- De pilot zal tot slot worden gemonitord en de resultaten van de monitoring zullen in de algehele evaluatie van de pilot worden betrokken bij de inhoudelijke vormgeving van de AMvB over bewapening en uitrusting van boa's. De criteria voor de monitoring en evaluatie van de pilot zullen nader worden bepaald.